

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ανεξάρτητη Αρχή

Αρμόδιος : Ευθύμιος Τσίγκας
Βοηθός Συνήγορος Καταναλωτή

Εισηγητής: Ανδρέας Μαντζουράνης

Αθήνα 17 Ιανουαρίου 2022
Αριθ. Πρωτ. :1883

ΠΡΟΣ:

1.

2. ΕΥΔΑΠ Α.Ε.
Ωρωπού 156
111 46 Γαλάτσι

ΘΕΜΑ: Έγγραφο Σύσταση – Πόρισμα.

Σε συνέχεια της διερεύνησης της ανωτέρω από στην Αρχή μας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, κατ' άρθρο 4 παρ. 5 ν. 3297/2004 (ΦΕΚ 259 Α'), κατόπιν ενδελεχούς ελέγχου του φακέλου της υπό κρίση διαφοράς σχετικά με τη χρέωση για ιδιαίτερα αυξημένες καταγεγραμμένες καταναλώσεις ύδατος τριών τριμήνων, λόγω αφανούς διαρροής σε ακατοίκητο ακίνητο επί της οδού Εϋνάρδου 22 στην Αθήνα, μεγέθους 117, 64 και 234 κ.μ., αντίστοιχα και ύψους 306, 109 και 1.121 ευρώ αντίστοιχα και συνολικού ύψους 894,53 ευρώ (μετά από μείωση από την εταιρεία της αρχικής οφειλής του τρίτου τριμήνου από 1.121 ευρώ σε 479,53 ευρώ), θα θέλαμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

1.1 Η αξίωση του καταναλωτή για περιορισμό των χρεώσεων, οι οποίες προκύπτουν από ασυνήθιστα αυξημένη κατανάλωση ύδατος (τουλάχιστον 50% σε σχέση με τη συνήθη κατανάλωση), δύναται να θεμελιώνεται στις επιταγές της καλής πίστης (288 ΑΚ), η οποία μετά από την κατά περίπτωση συγκεκριμενοποίησή της, με βάση τις δικαιοτικές αρχές που διέπουν την έννομη τάξη αλλά και τις γενικά παραδεκτές στην κοινωνία και τις συναλλαγές αντιλήψεις, μπορεί να επιβάλλει την αναπροσαρμογή της παροχής, εφόσον καθίσταται δυσβάστακτη, λόγω μεταγενέστερης μεταβολής των συνθηκών (βλ. Μ. Σταθόπουλος Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, 2004, σελ. 210 επ. επίσης ΟΛΑΠ 9/1997, ΑΠ 63/2000, 1976/1999). Οι ανωτέρω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις όπου εκδηλώνονται κίνδυνοι, οι οποίοι δεν μπορούν συνήθως να αποφευχθούν από έναν επιμελή καταναλωτή, όπως σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η αυξημένη κατανάλωση αποδίδεται σε μόνιμες ή παροδικές αφανείς διαρροές, ενδεχομένως και σε μικρές δυσδιάκριτες διαρροές σε εμφανή σημεία της εγκατάστασης, οι οποίες δεν μπορούν να αποφευχθούν με τα συνήθη μέτρα επιμέλειας (π.χ. μέσω συχνής συντήρησης, ή επίβλεψης ή ανανέωσης υπογείων εγκαταστάσεων, ταχείας επισκευής αφανών ή δυσδιάκριτων βλαβών και φθορών που προκαλούν διαρροές, μόνιμες ή παροδικές) ή, τέλος, και σε κάποιες περιπτώσεις μη ηθελημένης αυξημένης κατανάλωσης (π.χ. κακή χρήση αυτόματου ποτισμού, υπερβολικά αυξημένη χρήση ύδατος κατά την εκτέλεση εργασιών, ανέγερση οικοδομών, κλοπή ύδατος κ.λ.π.).

Η μείωση της αξίας των ανωτέρω χρεώσεων προβλέπεται και στο οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο της προμήθειας ύδατος, (βλ. 3.2.5 Κανονισμού Λειτουργίας Δικτύου Ύδρευσης (ΦΕΚ Β 552/2009, υπ' αριθ 15551/2006 απόφαση του Δ.Σ. ΕΥΔΑΠ Α.Ε).

1.2 Σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 19 παρ. 1 και 4 του ν. 1068/1980, όπως ισχύει, επιβάλλεται υπέρ της εταιρείας τέλος χρήσης υπονόμων (τέλη υπηρεσιών αποχέτευσης), το οποίο εισπράττεται με τους λογαριασμούς ύδρευσης και υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος (όπως καθορίζεται από τις εκάστοτε υπουργικές αποφάσεις καθορισμού τιμολογίων).

Σχετικά με την επιβολή του τέλους χρήσης υπονόμων, το οποίο αποτελεί νόμιμο πόρο της εταιρείας και αφορά στη χρήση, συντήρηση και ανάπτυξη του αποχετευτικού δικτύου, θα πρέπει να επισημάνουμε τα εξής: Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, ο προσδιορισμός της αξίας του τέλους συντελείται μέσω δύο κριτηρίων: του μεγέθους της κατανάλωσης ύδατος (αντί ενός ορισμένου, σταθερού ποσού), καθώς και της χρήσης του αποχετευτικού δικτύου (βλ. σχετικές εκπτώσεις για κήπους).

Κατά συνέπεια, όπως προκύπτει από τη συστηματική και τεχνολογική ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, ο υπολογισμός του τέλους αποχέτευσης επί του συνόλου της καταγεγραμμένης κατανάλωσης σε περιπτώσεις εκτάκτων καταστάσεων, όπου παρουσιάζεται ιδιαίτερα αυξημένη μη «πραγματική» κατανάλωση, χωρίς μάλιστα να γίνεται χρήση του αποχετευτικού δικτύου, όπως στις περιπτώσεις των αφανών διαρροών, δεν έχει έρεισμα στο νόμο και καταλήγει στην επιβολή ποσών που υπερβαίνουν τα νομίμως προβλεπόμενα όρια, σύμφωνα με τον σκοπό της σχετικής διατάξεως. Περαιτέρω, ο ανωτέρω υπολογισμός δύναται να συνιστά καταχρηστική άσκηση δικαιώματος (281 ΑΚ) καθώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, υπερβαίνει προφανώς τον οικονομικό και κοινωνικό σκοπό της επιβολής τελών χρήσης υπονόμων και θα πρέπει να περιορίζεται στον υπολογισμό του ως ποσοστού επί της συνήθους κατανάλωσης, έστω αυξημένης, κατά το μέρος όπου γίνεται χρήση του αποχετευτικού δικτύου (βλ. και 248/2011 ΜπρΑθ σχετικά με την επιβολή τελών αποχέτευσης επί της πραγματικής κατανάλωσης και υπ' αριθ. 5001/2012 ΕφΑθ σχετικά με το δικαίωμα του εργολάβου της σύμβασης μίσθωσης έργου παροχής υπηρεσιών αποχέτευσης να εισπράττει αμοιβή μόνο για το παρασχεθέν έργο).

2. Η εταιρεία ΕΥΔΑΠ Α.Ε., ως προμηθευτής ύδατος, οφείλει να τηρεί τις συναλλακτικές υποχρεώσεις ασφάλειας και πρόνοιας (άρθρο 8 ν. 2251/1994, όπως ισχύει), όπως αυτές ορίζονται ή συνάγονται από το σύνολο της έννομης τάξης και ειδικότερα τις συνταγματικές (π.χ. άρθρο 5 του Συντάγματος 1975), ποινικές και αστικού δικαίου διατάξεις, από τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν στον οικείο κλάδο επαγγελματικής δραστηριότητας και από τις γενικές ρήτρες και αρχές του δικαίου, όπως αυτές συμπροσδιορίζονται από τις γενικές αρχές του δικαίου και τους δεοντολογικούς κανόνες που ισχύουν στον οικείο κύκλο συναλλακτικής δραστηριότητας.

Η Αρχή μας, με σχετικές έγγραφες Συστάσεις της, έχει επισημάνει ότι στο πλαίσιο των ανωτέρω συναλλακτικών υποχρεώσεων ασφάλειας και πρόνοιας της εταιρείας ΕΥΔΑΠ Α.Ε. (άρθρο 8 ν. 2251/1994) εντάσσεται η υποχρέωση διακοπής της υδροδότησης σε περιπτώσεις διαρροής ύδατος, είτε κατόπιν ειδοποίησης από τον υδρευόμενο ή τρίτο είτε έπειτα από ίδια αντίληψη του καταμετρητή της εταιρείας. Η διακοπή της υδροδότησης προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα του καταναλωτή, ιδιαίτερα όταν δεν δύναται να προβεί στη διακοπή ή δεν έχει αντιληφθεί τη διαρροή ύδατος. Προς τούτο, άλλωστε, ο Κανονισμός Λειτουργίας του Δικτύου Ύδρευσης προβλέπει αφενός την υποχρέωση της ΕΥΔΑΠ για διακοπή της υδροδότησης έπειτα από αίτηση του υδρευόμενου, καθώς και τη δυνατότητα μονομερούς παρέμβασης μέσω έκτακτης διακοπής της υδροδότησης σε περίπτωση διαρροής (άρθρα 2.4.10 και 2.4.11).

3. Η αξίωση μη νόμιμης οφειλής με την απειλή της διακοπής της υδροδότησης, συνιστά αθέμιτη εμπορική πρακτική, η οποία πραγματοποιείται με κατάχρηση επιρροής, εμποδίζοντας τη συναλλακτική ελευθερία του

καταναλωτή ως προς την καταβολή του τιμήματος, ενώ είναι και αντίθετη προς τις επιταγές της καλής πίστης και τις συναλλακτικές υποχρεώσεις ασφάλειας και πρόνοιας, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη και τους κινδύνους και τη διατάραξη που προκαλείται στην σωματική, ψυχική, ηθική, κοινωνική και οικονομική υπόσταση του καταναλωτή, αποτελώντας, κατά συνέπεια, τόσο αθέμιτη εμπορική πρακτική όσο και αδικοπραξία (βλ. άρθρο 5 Σ, άρθρα 57, 281, 288, 914, 932 ΑΚ και άρθρα 8 και 9ζ του ν. 2251/1994, όπως ισχύει, βλ. επίσης ΕφΠατρών 579/2003).

4. Κατά συνέπεια, δεδομένων των ανωτέρω, και έχοντας υπόψη:

α) Ότι, ακόμη και μετά τη μείωση της υπό κρίση οφειλής από την εταιρεία, αυτή παραμένει ιδιαίτερα δυσβάστακτη και πολλαπλάσια σε σχέση με τη συνήθη κατανάλωση της υπό κρίση παροχής,

β) ότι η εταιρεία ΕΥΔΑΠ Α.Ε., επιβάλλει τέλη αποχέτευσης επί της αξίας της αφανούς διαρροής, σε αντίθεση με τη νομολογία των Ελληνικών δικαστηρίων (βλ. ως άνω υπό 1.2),

γ) ότι επειδή η εταιρεία ΕΥΔΑΠ επικαλείται την υπ' αριθ 377/2020 ΑΠ απόφαση ως αιτιολογία για τη μη εφαρμογή της υπ' αριθ. 5001/2012 ΕφΑθ για τη μη χρέωση τελών αποχέτευσης σε αφανείς διαρροές, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υπ' αριθ 377/2020 ΑΠ απόφαση δεν αναφέρεται στις περιπτώσεις αφανούς διαρροής άλλα γενικά στο δικαίωμα επιβολής τελών αποχέτευσης από την εταιρεία, το οποίο δεν αμφισβητείται,

δ) ότι η εταιρεία δεν προβαίνει σε μείωση της οφειλής λόγω αφανούς διαρροής και για τα τρία υπό κρίση τρίμηνα,

ε) ότι η εταιρεία, παρά τη διαπίστωση ιδιαίτερα μεγάλης αύξησης στην κατανάλωση κατά το πρώτο υπό κρίση τρίμηνο (117 κ.μ) δεν προέβη σε διακοπή της υδροδότησης, δεδομένης της μηδενικής κατανάλωσης του ακινήτου κατά το αμέσως προηγούμενο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα την περαιτέρω επέκταση της αφανούς διαρροής,

με σκοπό τη συμβιβαστική επίλυση της υπό κρίση διαφοράς, ο Συνήγορος του Καταναλωτή:

I) Απευθύνει Σύσταση προς την εταιρεία ΕΥΔΑΠ Α.Ε. :

Να προχωρήσει στην τιμολόγηση μόνο του πρώτου τριμήνου της υπό κρίση αφανούς διαρροής (117 κ.μ.) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. 15551/2006 απόφαση Δ.Σ. ΕΥΔΑΠ, (Γ' κλίμακας χρέωσης του Γενικού τιμολογίου μειωμένης κατά 40%) αφαιρουμένων των σχετικών τελών αποχέτευσης.

II) Καλεί την εταιρεία ΕΥΔΑΠ Α.Ε και τον να γνωστοποιήσουν στην Αρχή εγγράφως, εντός δέκα (10) ημερών, εάν αποδέχονται τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα έγγραφη Σύσταση.

III) Διαβιβάζει την παρούσα Σύσταση στη Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή για τις δικές της κατά νόμο ενέργειες

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Λευτέρης Γ. Ζαγορίτης

KOIN:

1. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
Γ/Δ Διοικητικών Υπηρεσιών
Τμήμα Διοικητικής Εποπτείας Φορέων
Αναστάσεως 2 και Τσιγάντε
10191 Παπάγου

2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή
Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή
Τμήμα Β'
Πλατεία Κάνιγγος
101 81 Αθήνα